

[Else Zeuthen.]

for det lovforslag, der her foreligger. For det første er der arbejdet med det af ministeriet nedsatte sagkyndige udvalg af september 1938, dernæst i det rekonstruerede udvalg af maj 1947, og endelig må nævnes det arbejde, der er gjort på en række nordiske møder med henblik på at skabe en så stor ensartethed i lovgivningen som muligt indenfor de nordiske lande. Allerede loven af 1917 var jo et resultat af bestræbelser for at skabe en fælles skandinavisk lovgivning.

Køb på afbetaling finder i det moderne samfund sted i så stor udstrækning, at de regler, hvorefter det sker, er af den allerstørste betydning. At afbetalingssalget endvidere kan indgå som et led i et lands økonomiske politik, således som det f. eks. er tilfældet i De Forenede Stater, skal jeg ikke her komme nærmere ind på, men det er jo en kendsgerning. For en række vigtige varer såsom automobiler, motorcykler, cykler, fyldepenne, klaverer, støvsugere, symaskiner, landbrugsmaskiner og møbler, er det langt over halvdelen af salget, der finder sted på afbetalingsvilkår. Hele systemet må betragtes som et nødvendigt led i det moderne samfund, men det bidrager desværre til en væsentlig fordyrelse af varen. Da det tilmed i mange tilfælde er de mindst betalingsdygtige, der køber på denne måde, vil de selvsagt let komme i vanskeligheder, hvis de ikke kan betale de pligtige afdrag. De vil også let falde i hænderne på mindre solide sælgere, der sælger en dårlig vare til en altfor høj pris, idet de lokker med mindre udbetaling end de solide forretninger.

Formålet med en moderne afbetalingslov må derfor være — idet man anerkender borgernes ret til at købe og handle, som de vil, indenfor de givne rammer — at beskytte køberne, de svage, mod en altfor hårdhændet fremgangsmåde fra sælgernes side, og at beskytte dem mod den handel, der ikke giver dem valuta for deres penge. Selve det karakteristiske for afbetalingssalget: sælgerens ret til at tage varen tilbage, hvis forpligtelserne misligholdes, må selvsagt bevares som en nødvendig sikkerhed for sælgeren.

Det foreliggende lovforslag bringer på væsentlige punkter noget nyt i forhold til den nugældende lov, og det kan endvidere bemærkes, at det ikke på alle punkter følger

udvalgets forslag. Jeg skal ikke komme ind på enkeltheder; men som ikke-jurist vil jeg sige, at mig forekommer de væsentligste paragraffer at være dem, der sigter mod at hjælpe køberne i tilfælde, hvor forsinkelsen med betalingen skyldes sygdom, arbejdsløshed eller andet undskyldeligt forhold, at der i sådanne tilfælde kan gives henstand i 3 måneder og, hvis ganske særlige forhold taler derfor, i indtil 6 måneder. Jeg skal ikke lægge mig fast på nøjagtigt disse tidsrum; men jeg finder det nødvendigt, at der tages hensyn til det forhold, at en mand eller kvinde kan komme i restance på grund af ham selv ikke tilregnelige årsager. Vi ser i mit parti med sympati på dette.

Også de i § 8 indeholdte regler om, at en bestemmelse i en aftale om køb på afbetaling kan tilsidesættes helt eller delvis, hvis det skulle være klart stridende mod god forretningsskik at gøre den gældende, og om, at der, hvis der er aftalt en urimelig afbetalingspris, kan finde en nedsættelse af prisen sted til, hvad der skønnes rimeligt, synes jeg vil betyde en god og fornuftig beskyttelse af køberen.

Jeg har lagt mærke til, at det nedsatte udvalg har foreslået indsat en ny § 18, der sigter mod at ramme den afbetalingshandel, som strider mod god forretningsskik derved, at der under en politisag kan nedlægges forbud mod, at vedkommende driver en sådan næringsvirksomhed i et tidsrum af 1—5 år. Den højtærede justitsminister har ikke ment, bl. a. af rent juridiske grunde, at kunne medtage dette forslag, der dog i bemærkningerne betegnes som „tiltalende“. Også jeg finder dette forslag tiltalende. Jeg skal ikke på nuværende tidspunkt lægge mig fast på dette forslag, men jeg vil gerne henstille, at det udvalg, som nu nedsættes, overvejer forholdsregler i denne retning, eftersom det er en sund interesse, at afbetalingshandelens værste overdrivelser bremses. Herved vil de svageste og dårligst stillede købere opnå en vis yderligere sikkerhed og den solide afbetalingshandel undgå noget af den mistænkeliggørelse, som ellers let knyttes til hele systemet.

Vi mener i mit parti, at borgerne indenfor de givne rammer bør være frit stillet i deres handelsdispositioner. Vi ville derfor aldrig kunne anbefale så vidtgående foranstaltninger som dem, de har i Norge, hvor